

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa  
6.Kbf.13/2014/9.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Budapesten 2014. június 11. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt **I.r. vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. április 26. napján kihirdetett Kb.IV.186/2010/29. számú ítéletét megváltoztatja.

**I.r. vádlottat** az ellene folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége [Btk. 361. § (1) bekezdés a./ pontja] miatt emelt vád alól felmenti.

**I.r. vádlott** vonatkozásában felmerült 6.650 (Hatezer-hatszázötven) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztett, de a Kúriához címzett fellebbezésnek van helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2012. április 26. napján kihirdetett Kb.IV.186/2010/29. számú ítéletével **I.r. vádlottat** a Btk. 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt 60 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte 6.650 forint bünygyi költség megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2013. április 24. napján kihirdetett 6.Kbf.56/2012/10. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét megváltoztatta, és **I.r. vádlottat** az ellene folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy **I.r. vádlott** tekintetében felmerült bünygyi költséget az állam viseli. A másodfokú ítélet annak kihirdetése napján jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság határozata ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség terjesztett elő **I.r. vádlott** terhére felülvizsgálati indítványt. Az indítvány alapján eljárva a Kúria 2014. január 07. napján kihirdetett Bfv.I.1289/2013/3. számú

végzésével a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.56/2012/10. számú ítéletét **I.r. terhelt** tekintetében hatályon kívül helyezte és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsát új másodfokú eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárás keretében a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.941/2013/4. számú átiratában kifejtette, hogy a vádmódosítással érintett vád alapján megállapítható, hogy **I.r. vádlott** ... házi őrizetének ellenőrzéséről felfektetett mappát egyetlen alkalommal sem ellenőrizte. Mivel ennek elmulasztása kizárólag szándékos magatartással valósulhatott meg, és a vádlott magatartása a szolgálatra jelentős hátránnyal járt, indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a vádlott cselekményének az 1978. évi IV. törvény 362. § (1) bekezdésébe ütköző ellenőrzés elmulasztásának vétségének történő minősítését. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

**I.r. vádlott** előterjesztette észrevételeit, melyben indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla bűncselekmény hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól. Álláspontja szerint a Magyar Köztársaság Rendőrségének járőr és őrszolgálatának szabályzatáról szóló 22/1997. számú ORFK utasítás 116. pontjában foglalt köteletségének, mely szerint hetente be kellett számoltatni az alosztályvezetőket, eleget tett. Kiemelte, hogy ellenőrzési kötelezettsége nem a részfeladatokra terjedt ki, hanem arra, hogy a szolgálati út betartásával beszámoltassa a beosztottjait. Ezzel összefüggésben felhívta a figyelmet arra, hogy az első fokon eljáró bíróság az őr-, járőrszolgálati alosztály szolgálat irányító parancsnokainak felelősségét meg is állapította az esettel kapcsolatban, mely szerint nem az utasításának megfelelően hajtották végre a feladataikat, és az akadályozó tényezőkről részére jelentést nem tettek. Álláspontja szerint a házi őrizet végrehajtására vonatkozó jogszabályok az ellenőrzések dokumentálását részletesen nem írták elő, és ellenőrzési kötelezettségét sem állapították meg. Ellentmondást vélt felfedezni abban is, hogy a vádat képviselő ügyészség állítása szerint ellenőrzési kötelezettségének visszatérően eleget tett, és mégis ellenőrzési kötelezettségének szándékos elmulasztását akarja a terhére róni. Véleménye szerint az eljárás adataiból megállapítható, hogy rendszeresen és visszatérően ellenőrizte a közrendvédelmi alosztály beosztottjait. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványával összefüggésben felhívta a figyelmet arra, hogy nem keletkezhetett olyan újabb körülmény a másodfokú felmentő ítélet óta, amely a szándékos elkövetést támasztaná alá. A jelentős hátrány bekövetkezése szempontjából álláspontja szerint különbséget kell tenni az őrizetben lévő és a házi őrizet hatálya alatt álló személy szökése között. Véleménye szerint az ellenőrzések között lehetetlen megakadályozni, hogy a házi őrizet hatálya alatt álló kivonja magát a házi őrizet alól. Véleménye szerint ... házi őrizetes ismeretlen helyre történő távozása és az ellenőrzések nem minden esetben történő végrehajtása között nem volt ok-okozati összefüggés. Mindezek alapján kifejtette, hogy a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványában foglalt Btk. 362. § (1) bekezdésébe ütköző ellenőrzés elmulasztásának vétségének megállapíthatóságához a szándékosság mellett a törvényi tényállás kötelező elemeként megfogalmazott eredmény bekövetkezése is hiányzik.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Kúria iránymutatásai alapján az elsőfokú ítéletet I.r. vádlott tekintetében a Be. 406.§ (1) kezdésére figyelemmel ismételt felülvizsgálta. A Be. 360. § (4) bekezdése alapján lehetőséget látott az ügy tanácsülésen történő elbírálására, mivel álláspontja szerint annak feltételei maradéktalanul fennállnak. A másodfokú felülbírálat a Be. 349. § (1) bekezdésére figyelemmel csak ítélet I.r. vádlottra vonatkozó részére terjedt ki.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, megalapozott tényállást állapított meg, ítélete mentes Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól. Az ítélet tényállása csak az I.r. vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változásokra figyelemmel szükséges kiegészíteni, amire tanácsülésen is sor kerülhet. Az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontjára figyelemmel a következőkkel egészíti ki a tényállást: „I.r. vádlott 2012. december 1-jén alezredesi rendfokozatba lépett elő és jelenleg a ...-n szakirányítási főosztályon rendészeti osztályvezetői beosztást lát el.” A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem szükséges a történeti tényállás további kiegészítése, vagy pontosítása, azt így fogadta el felülbírálata alapjául.

A vádlott előjárói intézkedés elmulasztásának vétségének vádja alól történő felmentése érdekében előterjesztett fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta.

A Btk.361.§ (1) bekezdés a/ pontjában írt előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét az az előjáró követi el, aki az alárendelt kötelelességzegésének, vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonására szükséges intézkedést elmulasztja. E bűncselekmény csak szándékosan valósítható meg. Az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott bűnösségének megállapítását arra a feltételezésre alapozta, hogy amennyiben az I.r. vádlott ellenőrzési kötelmei teljesítése során megtekintette a szolgálati okmányokat, abból látnia kellett, hogy a házi őrizet nem került ellenőrzésre, és ezt követően szándékosan nem intézkedett alárendeltjei felelősségre vonására. Az elsőfokú bíróság tehát csak okirati bizonyítékok, és abból levont ténybeli következtetés alapján állapította meg I.r. vádlott büntetőjogi felelősségét. Az I.r. vádlott védekezése szerint nem jelentették, hogy a házi őrizetet nem ellenőrizték, arról más úton sem szerzett tudomást. A vádlott e védekezése az eljárás során nem került megcáfolásra. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát nincs olyan adat, amely arra utalna, hogy az I.r. vádlott szándékosan mulasztotta volna el a fegyelemsértést, vagy bűncselekményt megvalósító alárendelték felelősségre vonására irányuló intézkedés megtételét. Sem eshetőleges, sem pedig egyenes szándékára nem vonható le következtetés csupán abból a tényből, hogy előjárói kötelezettségét teljesítve a vonatkozó szolgálati okmányok neki bemutatásra kerültek. A Kúria álláspontja szerint sincs olyan adat, amelyből azt a következtetést lehetne levonni, hogy az I.r. terhelt szándékosan mulasztotta el az alárendelték felelősségre vonása érdekében szükséges intézkedéseket. E tekintetben egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával. (Kúria Bfv.I.1389/2013/8. számú végzés 6. oldal 4. bekezdése).Mivel

az előjárói intézkedés törvényi tényállási elemeit az I.r. vádlott nem valósította meg, ezért őt az ellene emelt vád alól a másodfokú bíróság a Be.6.§ (3) bekezdés a/ pontjára figyelemmel a Be.331.§ (1) bekezdése alapján, bűncselekmény hiányában felmentette.

A Kúria Bfv.I.1289/2013/8. számú végzésében az irányadó tényállás alapján előírta, hogy a másodfokú eljárásban az ítélőtáblának vizsgálnia kell, hogy a házi őrizetben lévő vádlott szökésében milyen szerepe volt I.r. terhelt mulasztásának, fennállt-e a bekövetkezett eredmény, és a terhelt kötelességszegése között az ok-okozati összefüggés, és amennyiben igen, a szökés a szolgálatra jelentős (esetleg különösen nagy) hátránnyal járt-e. Ugyanis e kérdések vizsgálata után lehet állást foglalni a terhelt büntetőjogi felelősségét illetően, azaz, hogy a vádlott tényállásban írt magatartásával nem valósította-e meg az 1978. évi IV. törvény 362. §-a szerinti előjárói ellenőrzés elmulasztásának törvényi tényállását.

A másodfokú bíróság az alábbiak szerint alaposnak találta I.r. vádlott felmentés érdekében előterjesztett indítványát, és nem értett egyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával, mely szerint a vádlott magatartásával bűncselekményt valósított meg.

Az irányadó tényállás lényege szerint a Fővárosi Bíróság 6.B.1031/2006/418-VI. számú büntetőügyben 2008. szeptember 18. napján kelt végzésével a több emberen elkövetett emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban az előzetes letartóztatás maximált időtartamának kitöltésére figyelemmel elrendelte ... I.r. vádlott 2008. szeptember 19-től kezdődő házi őrizetét. Meghatározta, hogy a házi őrizet ellenőrzésének megtartását a ... .... Kerületi Rendőrkapitányság járőr útján naponta legalább három alkalommal köteles ellenőrizni. I.r. **vádlott** úgy rendelkezett 2008. szeptember 19-én kelt .... számú utasításában, hogy az ellenőrzést naponta négyszer kell végrehajtani. Az utasítás alapján az ellenőrzés végrehajtását ... részére megnyitott mappában elhelyezett formanyomtatványon vezették. ... házi őrizetének 475 napjából 387 napon az ellenőrzés nem felelt meg a Fővárosi Bíróság végzésében, illetve az osztályvezetői utasításban foglaltaknak. I.r. **vádlott** a ... .... Kerületi Rendőrkapitányság közrendvédelmi osztály vezetője az osztályon rendszeresített főnyilvántartási számmal ellátott beszámoltató könyvet, illetve a járőrök beszámoltatását rendszeresen ellenőrizte, az ellenőrzés során a beszámoltató könyvet aláírta, illetve az ellenőrzés dátumát is feltüntette. I.r. vádlott ellenőrzései közül 26 alkalommal a beszámoltatáson a házi őrizeteseink ellenőrzésének végrehajtásáról egyáltalán nem számoltak be.

Az 1978. évi IV. törvény 362. § (1) bekezdésébe ütköző ellenőrzés elmulasztását az követi el, aki előjárói kötelességét az által szegi meg, hogy az alárendeltjét a szolgálatának teljesítésében nem ellenőrzi, és ez a szolgálatra, vagy fegyelemre jelentős hátránnyal jár. Ha a bűncselekmény a szolgálatra, vagy a fegyelemre különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés bűntett miatt 5 évi, háború idején 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Aki a (2) bekezdésben meghatározott

bűncselekményt gondatlanságból követi el vétség miatt az ott tett megkülönböztetés szerint 1 évi, illetve 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az irányadó tényállásban megállapítottak alapján a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az ellenőrzés elmulasztása bűncselekményének törvényi tényállási elemeit a vádlott kimerítette-e.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint **I.r. vádlott** rendszeresen eleget tett ellenőrzési kötelezettségének. A Budapesti Katonai Ügyészség vádiratában azt róta a vádlott terhére, hogy annak ellenére, hogy ellenőrzési kötelezettsége során észlelte alárendeltjei kötelességszegő magatartását, a szükséges intézkedést nem tette meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ítéleti tényállás is rögzíti a vádlott rendszeres ellenőrzési tevékenységét, ennek során egyetértett **I.r. vádlott** azon álláspontjával, hogy közrendvédelmi osztályvezetőként elsősorban az alparancsnokok beszámoltatása és ellenőrzése volt a feladata, nem terjedhetett ki az a járőrök beszámoltatására, és az általuk vezetett ellenőrzési füzet ellenőrzésére. Az eljárás további vádlottjainak, akik szolgálatirányító parancsnoki szolgálatot láttak el (... III., ... IV., ... V., ... VI., ... VII., ... VIII.r. vádlottak) az eljáró bíróság éppen azt róta a terhére, hogy ... házi őrizetéről felfektetett mappában az ellenőrzés végrehajtását egyetlen alkalommal sem ellenőrizte. **I.r. vádlott** tekintetében a nyomozás ilyen irányú kötelezettség megszegését nem róta a vádlott terhére. A módosított vád tényként rögzíti, hogy a vádlott az ellenőrzésekről nyitott mappát nem ellenőrizte. Ilyen irányú kötelezettségének fennállására vonatkozó adat az eljárás során nem merült fel, a vádlott meg nem cáfolta védekezése szerint e kötelezettség nem terhelte. Megállapítható tehát, hogy **I.r. vádlottnak** nem volt szolgálati kötelessége az őrizetről felfektetett mappák ellenőrzése, az eljárás tényei alapján az a következtetés vonható le, hogy az az alparancsnokok kötelezettségét képezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tényállásban írt az a körülmény, hogy 2009. novemberében négy, decemberben kettő, 2010. január 12-én és 15-én a beosztott állomány a házi őrzeteseik ellenőrzéséről nem számolt be, szintén nem alapozza meg az ellenőrzési kötelezettség elmulasztásának megállapítását a vádlott terhére. Nem állapítható meg tehát a vádlott, hogy a vádlott tényállásszerű elkövetési magatartást tanúsított volna, az, hogy ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta, illetve, hogy azt csak részlegesen, hiányosan, illetve felületesen végezte volna.

A Fővárosi Ítéltábla az alap eljárásban annyiban egészítette ki az elsőfokú ítélet tényállását, hogy az elsőfokú bíróság által felhívott szabályzatok megszegésével összefüggésben azt állapította meg, hogy arra **I.r. vádlott** gondatlansága vezetett. A megismételt eljárás során nem tartotta szükségesnek e kiegészítés megtételét. Az elsőfokú bíróság által felhívott szabályok a vádlott intézkedési kötelezettségével összefüggésben kerültek felhívásra. Az ellenőrzési kötelezettség teljesítése szempontjából nem relevánsak, e kötelességszegések nem állnak okozati összefüggésben a háziőrizetes szökésével. A vádlott nem vezényelt szolgálati

rendben látta elé feladatait, ezért a szabályzatok szándékos vagy gondatlan megszegése legfeljebb fegyelemsértésként értékelhető.

A másodfokú bíróság egyetértett a vádlott azon okfejtésével, hogy a tényállásban írt magatartása és ... házi őrizetből történő megszökése között közvetlen ok-okozati összefüggés nem állapítható meg. Amellett, hogy a házi őrizetesnek lehetősége van arra, hogy az ellenőrzések közötti időt kihasználva kivonja magát a házi őrizet hatálya alól, az is megállapítható, hogy a közrendvédelmi osztályvezetői beosztást ellátó I.r. vádlott magatartása, esetleges mulasztása esetén is, csak távoli összefüggésben állhat az őrizetes szökésével. Ki kell emelni továbbá azt is, hogy maga a vádhatóság sem tartotta a házi őrizetes szökését olyannak, amely alkalmas lenne a vád tárgyává tett katonai bűncselekmények minősített esetének megállapítására. Az elsőfokú bíróság szolgálatban köteleességszegés vétségében marasztalta azokat a vádlottakat, akiknek magatartása szorosabb összefüggésben volt a házi őrizetes szökésével, azonban fel sem merült vonatkozásukban, hogy magatartásuk a szolgálatra jelentős, vagy különösen nagy hátrány bekövetkezésével járt.

Az előzőekre figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint az ellenőrzési kötelezettség elmulasztásának törvényi tényállási elemei az irányadó tényállás alapján nem valósultak meg, a vádlott mint előjáró nem fejtett ki olyan elkövetési magatartást, amely a bűncselekmény megállapítását lehetővé tenné, a jelentős, vagy különösen nagy hátrány a szolgálat teljesítésére nem következett be, illetve ... szökése és a vádlott magatartása között ok-okozati összefüggés sem állapítható meg.

Az I.r. vádlott tehát egyik katonai bűncselekmény törvényi tényállási elemeit sem merítette ki.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa I.r. **vádlottat** az ellene az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt emelt vád alól a Btk. 6. § (3) bekezdés a./ pontjára figyelemmel, a Be. 331. § (1) bekezdése alapján bűncselekmény hiányában felmentette, ahogy ezt határozatában már rögzítette, és megállapította, hogy a vonatkozásában felmerült bűnügyi költséget a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdés c./ pontja alapján van helye fellebbezésnek.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2014. június 11.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. szavazó bíró